

టిక్ టాక్

వామనగుంటలు లెక్కలు నేర్పేవి.
 తొక్కుడుబజ్జ పిక్కకు బలాన్నిచ్చేది.
 దాగుడుమూతలు పరిశోధనా జ్ఞానాన్ని
 పెంపొందించేది. గచ్చకాయలు ఏకాగ్రతను పెంచేది.
 నిన్నటి తరం ఆడిన ఆటలన్నీ అద్భుతాలే!
 కానీ, సెల్ ఫోన్ చేతికొచ్చాక ఆటలన్నీ ఆన్ లైన్ లోనే
 సాగుతున్నాయి. ఈ తరం పిల్లల ఆటలన్నీ
 దా'రుణాల'కు దారితీస్తున్నాయి. కొన్ని ఆటలు
 ప్రాణాల మీదికి తెస్తున్నాయి. మరికొన్ని
 ఆర్థిక మూలాలను దెబ్బ తీస్తున్నాయి.
 ఆన్ లైన్ ఆటల్లో మునిగితేలుతున్న వాళ్లను
 కట్టడి చేయడం అనివార్యం. లేదంటే అది

వారి మానసిక ఎదుగుదలపై

తీవ్ర ప్రభావం చూపడం

ఖాయం.

ఆన్ లైన్ ఆట కట్టిపెట్టేనే...

టలంటే ఆహ్లాదాన్ని ఇవ్వాలి. ఆరోగ్యాన్ని ప్రసాదించాలి. అంతేకానీ, జీవితాలను అతలాకుతలం చేయొద్దు. కానీ, ఆన్ లైన్ గేమ్స్ మాయలోపడి జీవితాలను నాశనం చేసుకుంటున్నది నేటి తరం. మొమ్మె చాలింజ్, పట్టి, బూవేల్ చాలింజ్ లాంటి గేమ్స్ అభంగ శుభం ఎరుగని చిన్నారుల ప్రాణాలనూ హరిస్తున్నాయి. నేడు కొమార దశలో ఉన్న కుర్రకారంతా ఫోన్ కు అతుక్కుపోయి ఆన్ లైన్ ఆటల్లో మునిగిపోతున్నారు. ఆటవిడుపుగా మొదలయ్యే ఆట వ్యవసంగా మారి వారి భవిష్యత్తును ప్రశ్నార్థకంగా మారుస్తున్నది.

పరిణామాలు తీవ్రం

ఆర్థిక మోసాలను పక్కనపెడితే, ఆన్ లైన్ ఆటలో అంచెలు దాటికొట్టి వారి ఉత్సాహం కంచె దాటిపోతుంటుంది. లెవల్ ఫెయిల్ అయితే.. భూగోళం తలకిందులైందన్న రేంజ్ లో ప్రవర్తిస్తుంటారు కొందరు. తీవ్రమైన ఒత్తిడికి గురవుతుంటారు. చిర్రెత్తిపోతుంటారు. ఈ క్రమంలో కొందరైతే ఆత్మహత్యకూ పాల్పడుతున్నారు. లెవల్ దాటితే సంబురపడిపోవడం, దాటలేకపోతే లోలోపల కుమిలిపోవడం రెండూ తీవ్రమైన పర్యవసానాలే! పిల్లల్లో ఈ తరహా ప్రవర్తన గమనించినట్లయితే.. వాళ్లు ఆన్ లైన్ గేమ్స్ లకు పూర్తిగా బానిసలైనట్టే అని గుర్తించొచ్చు. ఈ దశలో అయినా వాళ్లను కట్టడి చేయకపోతే.. పరిణామాలు మరింత తీవ్రంగా ఉండే ప్రమాదం ఉంది.

మోసాలకు అడ్డా..

ఆన్ లైన్ ఆటలను మోసాలకు అడ్డాగా మార్చుకుంటున్నారని ప్రాడ్స్టర్లు. యూజర్ల బలహీనతను తమ బలంగా మార్చుకుంటున్నారని గేమ్ తయారీదారులు. ముందుగా ఉచిత సబ్స్క్రిప్షన్ అంటూ ఆటలోకి లాగుతారు. ఆటల్లో పూర్తిగా మునిగిపోయాక.. ముసుగు తొలగిస్తారు. కఠినమైన లెవల్స్ దాటడానికి ఆఫర్లు

అందినకాడికి...

ఆన్ లైన్ ఆటల్లో ఆఫర్ల కొనుగోలు సమయంలో జరిగే మోసాలు ప్రతికల్లో ప్రధాన శీర్షికలు అవుతున్నాయి. యాప్ లో క్రెడిట్ / డెబిట్ కార్డు వివరాలు ఎంటర్ చేసిన మరుక్షణం సైబర్ నేరగాళ్లు యాక్సివేట్ అవుతారు. సందేశాలు పంపుతూ, లింక్ లు షేర్ చేస్తూ... యూజర్లను ముగ్గులోకి లాగేందుకు ప్రయత్నిస్తారు. ఆట మత్తులో వాటికి స్పందించారో.. నయా పైసాలేకుండా ఖాతానంతా ఖతం పడతారు. ఈ ఖేల్ దునియాలో బోగస్ యాప్ లు కూడా ఉంటాయి. వాటిని ఇన్ స్టాల్ చేసుకున్న మరుక్షణం ఫోన్ హ్యాక్ అవుతుంది. సదరు యూజర్ వ్యక్తిగత సమాచారం అంతా ఫ్రాడ్స్టర్ల పరమవుతుంది. ఆన్ లైన్ టోర్నమెంట్లు నయా మోసం. ఫేక్ ఫోటీలు నిర్వహిస్తూ డబ్బులు వసూలు చేసే చేతులెత్తేనే యాప్ లు ఉన్నాయి. ఇక ఐపీఎల్, ఇతర మొగా క్రికెట్ ఈవెంట్ లు ఉన్నప్పుడు ఆన్ లైన్ లో బెట్టింగ్ కు ప్రోత్సహించే యాప్ లు కోల్లాలి. ఈ ఉప్పులో చిక్కుకొని లక్షలు కోల్పోయిన బాధితులూ ఉంటున్నారు. అన్నిటికీ మించి ఈ ఆటల్లో మునిగితేలడం వల్ల విలువైన సమయం కరిగిపోతుంది. దీనికి బహుమానంగా యాంగ్లెట్ తగులుకుంటుంది.

ఇస్తూ అందినకాడికి దండుకుంటారు. ఆట మత్తులో ఎలాగైనా లెవల్ పూర్తిచేయాలన్న పంతంతో.. తల్లిదండ్రుల క్రెడిట్, డెబిట్ కార్డులను వాడేస్తున్న పిల్లలూ ఉంటున్నారు. మల్టీపుల్ స్ట్రెయిన్ ఆటల్లో ఈ తరహా విపరీతాలు ఎక్కువగా చోటుచేసుకుంటున్నాయి.

యూజర్లను అక్షయపాత్రలుగా మలుచుకొని.. పబ్లింగ్ గడుపుకొంటున్నారని గేమ్ డెవలపర్లు! బ్యాటిల్ గేమ్స్ లో అయితే.. రకరకాల గన్స్ ఆఫర్ చేస్తూ జేబుకు చిల్లు పెడుతున్నారు.

తెలుసుకున్నాకే..

ఆన్ లైన్ ఆటల ఉచ్చులో చిక్కొద్దంటే.. పిల్లల దృష్టిని ఇతర వ్యాపకాలపైకి మళ్లించడం ఒకటే మార్గం. ఆటవిడుపు కోసం కాసిపు ఆడుకుంటారు అనుకుంటే.. కొన్ని నియమాలకు లోబడి గేమ్స్ కి యాప్స్ ఇన్ స్టాల్ చేసుకోవాలి. సదరు గేమ్ ఏ తరహాదో ముందుగా తెలుసుకోవాలి. ఈసీ- ఎర్లీ చైల్డ్ హెల్త్, ఈ-ఎప్రివెన్, టీ-టీన్, ఎమ్- మెమోరీ, ఏవో- అడాప్ట్స్ ఇలా గేమ్ యాప్ లు పరీక్షించి ఉంటాయి. మీ పిల్లల వయసు, ఆలోచనా విధానాన్ని బేరీజు వేసుకొని గేమ్స్ కి యాప్స్ (ఒకటి లేదా రెండు) ఇన్ స్టాల్ చేసుకోవచ్చు. అంతకన్నా ముందు ఆ యాప్ లు పిక్చర్స్ చూడాలి. హింసాత్మకమైన ఆటల జోలికి అన్నలు వెళ్లొద్దు. అసభ్యకరమైన సంభాషణలు ఉన్న ఆటలను ఇన్ స్టాల్ చేయొద్దు. మీ పిల్లల వయసుకు తగిన యాప్ లు అందులోనూ మెదడుకు మేత పెట్టేవాటిని, సరదాగా కాలక్షేపానికి అక్కరకు వచ్చే యాప్ లనే డౌన్ లోడ్ చేసుకోవాలి. ప్లెస్సెషన్ లో రేటింగ్ బాగా ఉన్న వాటినే ఎంపిక చేయాలి. పేరంటింగ్ కంట్రోల్స్ పక్కాగా ఉండేలా జాగ్రత్తపడాలి. ■

అనిల్ రాచమ్మల

వ్యవస్థాపకులు
 ఎండెస్ ఫౌండేషన్